

Publikacja opracowana w ramach
„Programu badań statystycznych statystyki publicznej”
badanie statystyczne „Górnictwo węgla kamiennego i brunatnego”

**Sprawozdanie o środowiskowych
skutkach działalności górnictwa
węgla kamiennego w Polsce**

Sprawozdanie za 3 kwartały 2020 r.

Katowice, listopad 2020 r.

Spis treści**strona**

1. Wstęp	2
2. Wprowadzenie	2
3. Ochrona wód i gospodarka wodno-ściekowa	3
4. Gospodarka odpadami wydobywczymi i masami skalnymi	5
5. Emisja gazów i pyłów do powietrza atmosferycznego	6
6. Rekultywacja i zagospodarowanie terenów zdegradowanych oraz nakłady finansowe poniesione na ich realizację	7
7. Opłaty za usługi wodne, opłaty naliczone za korzystanie ze środowiska oraz kary za działalność niezgodną z obowiązującymi przepisami ochrony środowiska	8
8. Podsumowanie	12

Spis tablic:

- Tablica 1. Ochrona wód i gospodarka wodno-ściekowa w okresie 3 kwartałów 2020 r.
- Tablica 2. Gospodarka odpadami wydobywczymi i masami skalnymi w okresie 3 kwartałów 2020 r.
- Tablica 3. Emisja gazów i pyłów do powietrza atmosferycznego w okresie 3 kwartałów 2020 r.
- Tablica 4. Rekultywacja i zagospodarowanie terenów zdegradowanych oraz nakłady finansowe poniesione na ich realizację w okresie 3 kwartałów 2020 r.
- Tablica 5. Opłaty naliczone za korzystanie ze środowiska w okresie 3 kwartałów 2020 r.
- Tablica 6. Porównanie ważniejszych wielkości rzeczowo-finansowych charakteryzujących skutki środowiskowe działalności górnictwa węgla kamiennego w okresie 3 kwartałów 2019 r. oraz 3 kwartałów 2020 r.

Spis wykresów:

- Wykres 1. Gospodarka wodami dołowymi w okresie 3 kwartałów 2020 r.
- Wykres 2. Zagospodarowanie soli z wód dołowych w okresie 3 kwartałów 2020 r.
- Wykres 3. Gospodarka odpadami wydobywczymi i masami skalnymi w okresie 3 kwartałów 2020 r.
- Wykres 4. Emisja gazów i pyłów do powietrza atmosferycznego w okresie 3 kwartałów 2020 r.
- Wykres 5. Opłaty naliczone za korzystanie ze środowiska w okresie 3 kwartałów 2020 r.

1. Wstęp.

Zawarte w niniejszej publikacji informacje o środowiskowych skutkach działalności górnictwa węgla kamiennego w Polsce w okresie 3 kwartałów 2020 r. obejmują:

- Polską Grupę Górniczą S.A.,
- Jastrzębską Spółkę Węglową S.A.,
- TAURON Wydobycie S.A.,
- WĘGLOKOKS Kraj Sp. z o.o.,
- LW „Bogdankę” S.A.,
- PG „SILESIA” Sp. z o.o.,
- ZG „SILTECH” Sp. z o.o.,
- ZG EKO-PLUS Sp. z o.o.,
- Spółkę Restrukturyzacji Kopalń S.A.,

zagregowane do poziomu całego sektora górnictwa węgla kamiennego.

Opracowanie wykonano na podstawie formularza statystycznego statystyki publicznej w temacie górnictwa węgla kamiennego i brunatnego, symbol badania 1.44.16(126): **„G-09.10 - sprawozdanie o skutkach środowiskowych działalności górnictwa węgla kamiennego”** - sprawozdanie za 3 kwartały 2020 r.

Opracowanie przedstawia najważniejsze informacje w zakresie rzeczowo-finansowym obejmujące najistotniejsze elementy problematyki ochrony środowiska w górnictwie węgla kamiennego w okresie 3 kwartałów 2020 r. W Podsumowaniu (pkt. 8) dokonano ponadto - celem porównania - zestawienia wybranych wielkości rzeczowo-finansowych obejmujących 3 kwartały 2019 r. oraz 3 kwartały 2020 r.

2. Wprowadzenie

Podstawowymi problemami ekologicznymi górnictwa węgla kamiennego są:

- wody zasolone z odwodnienia zakładów górniczych,
- odpady wydobywcze i masy skalne,
- emisja zanieczyszczeń gazowo-pyłowych do powietrza (ze szczególnym uwzględnieniem emisji tzw. gazów cieplarnianych),
- tereny zdegradowane, przeobrażone działalnością górnictwem, wymagające rekultywacji i zagospodarowania.

Istotny ekonomiczny element górnictwej ochrony środowiska stanowią również opłaty za korzystanie ze środowiska wraz z opłatami za usługi wodne (tzw. opłaty „ekologiczne”) oraz administracyjne kary pieniężne za działalność niezgodną z obowiązującymi zasadami ochrony środowiska.

3. Ochrona wód i gospodarka wodno-ściekowa

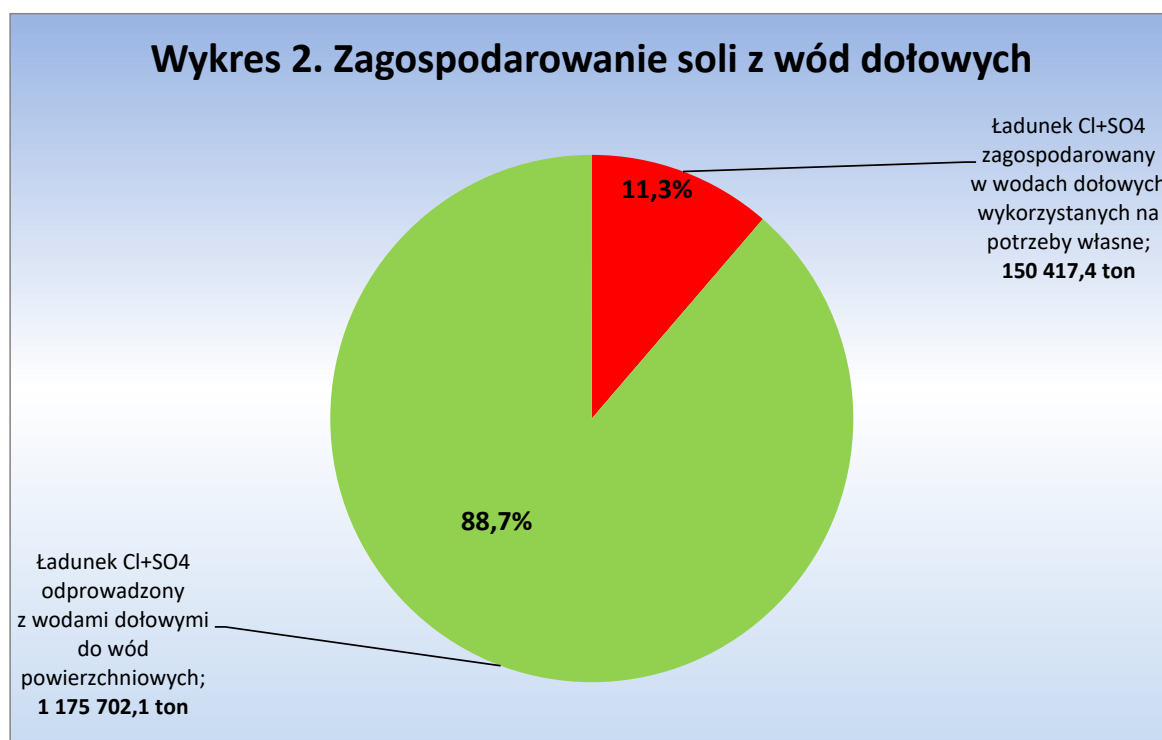
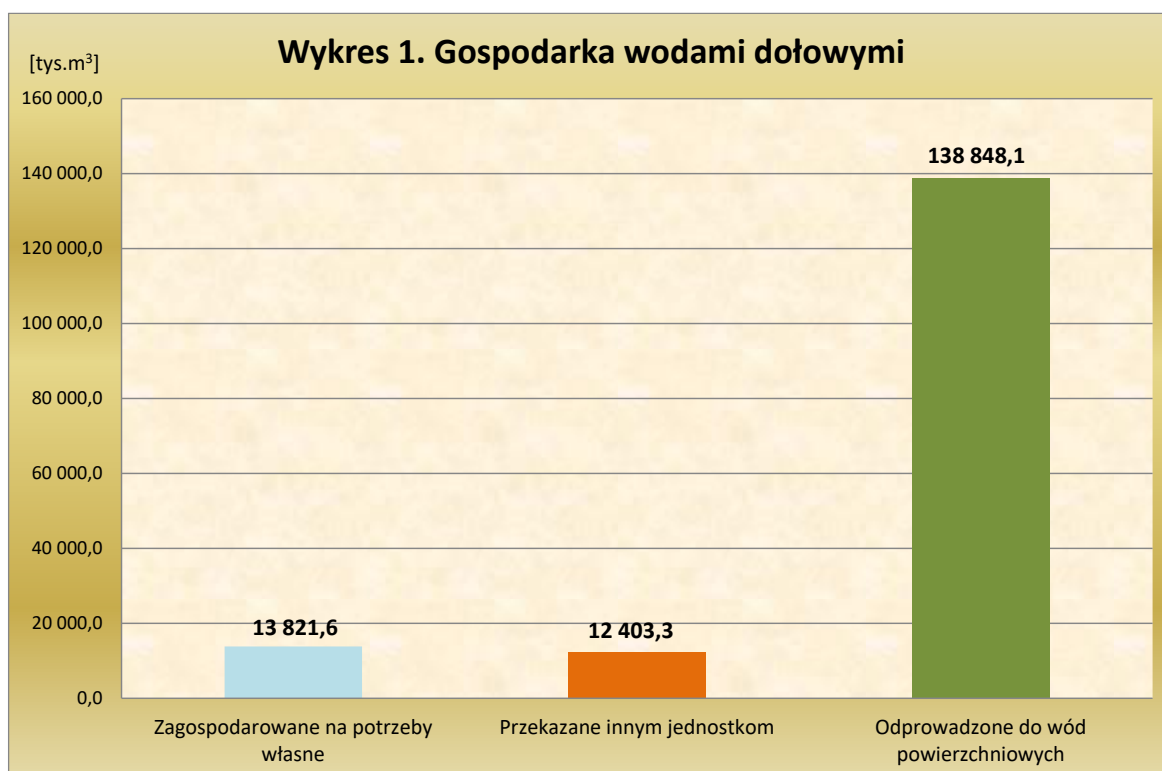
W okresie 3 kwartałów 2020 r. górnictwo węgla kamiennego odnotowało pobór wody pitnej i przemysłowej z ujęć powierzchniowych i podziemnych z przeznaczeniem na dwa podstawowe cele: technologiczne oraz socjalno - bytowe na poziomie 7 132,3 tys. m³.

W okresie styczeń - wrzesień 2020 r. górnictwo zagospodarowało 26 224,9 tys. m³ wód dołowych, z tego na potrzeby własne wykorzystano 13 821,6 tys. m³ (zagospodarowując w ten sposób ładunek 150,4 tys. ton soli w przeliczeniu na jony chlorkowe Cl i siarczanowe SO₄), natomiast innym jednostkom przekazało 12 403,3 tys. m³ wypompowanych wód dołowych.

W okresie 9 miesięcy 2020 r. górnictwo odprowadziło do wód powierzchniowych 142 551,2 tys. m³ ścieków, w tym 138 848,1 tys. m³ niewykorzystanych wód dołowych zawierających ładunek 1 175,7 tys. ton soli (w przeliczeniu na Cl+SO₄).

Tablica 1. Ochrona wód i gospodarka wodno-ściekowa w okresie 3 kwartałów 2020 r.

Lp.	Wyszczególnienie		Jedn. miary	3 kwartały 2020 r.
1	2		3	4
1	Pobór wody pitnej i przemysłowej z ujęć powierzchniowych i podziemnych		tys. m ³	7 132,3
2	Wody dołowe zagospodarowane - ogółem		tys. m ³	26 224,9
2.1	z tego:	na potrzeby własne	tys. m ³	13 821,6
2.2		ładunek Cl + SO ₄ w wodach zagospodarowanych na potrzeby własne	ton	150 417,4
2.3		przekazanie (sprzedaż) wody innym jednostkom	tys. m ³	12 403,3
3	Odprowadzanie ścieków do wód powierzchniowych - ogółem		tys. m ³	142 551,2
3.1	w tym:	wody dołowe	tys. m ³	138 848,1
3.2		ładunek Cl + SO ₄ w wodach dołowych	ton	1 175 702,1

4. Gospodarka odpadami wydobywczymi i masami skalnymi

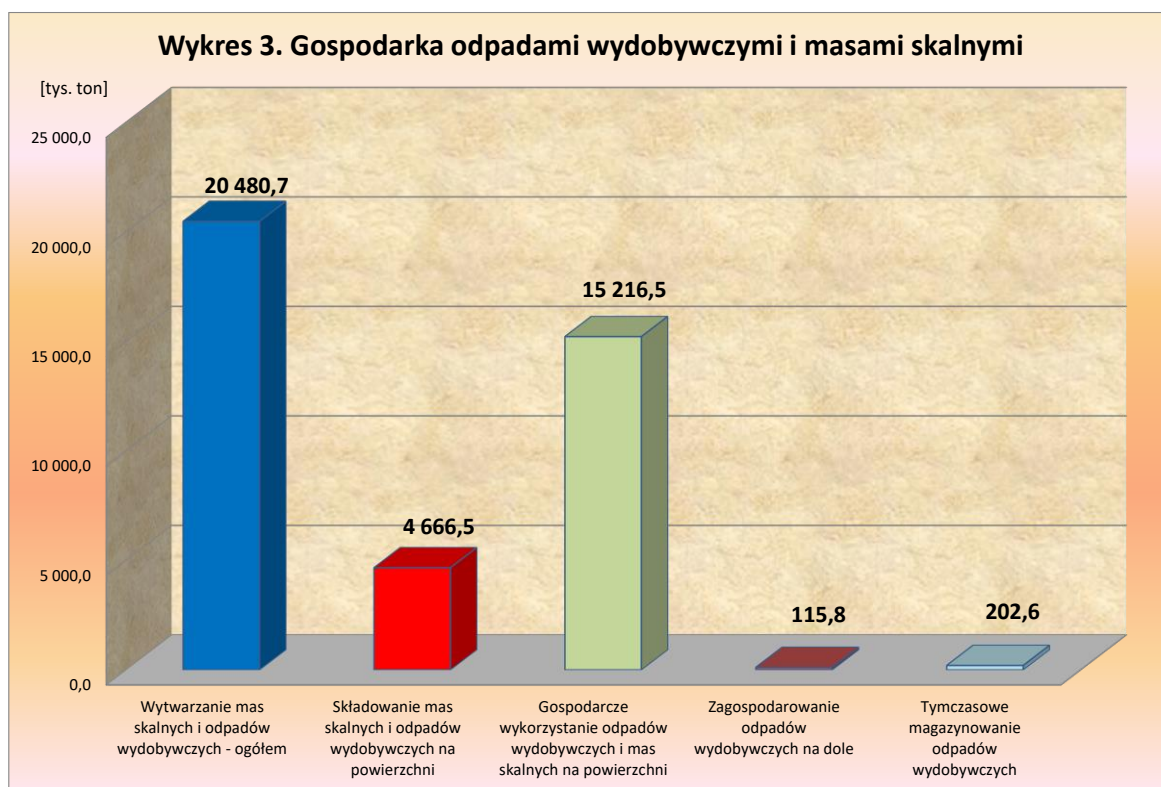
W kopalniach węgla kamiennego w okresie 3 kwartałów 2020 r. wydobyto 59 387,7 tys. ton urobku węglowego, w tym wytworzone masy skalne i odpady wydobywcze stanowiły 20 480,7 tys. ton tj. 34,5%. Blisko 96% wytworzonych odpadów pochodziło z procesów wzbogacania węgla w zakładach przeróbczych kopalń (19 624,2 tys. ton).

Kopalnie w okresie styczeń - wrzesień 2020 r. wykorzystały gospodarczo na powierzchni 15 216,5 tys. ton odpadów tj. ponad 74% ogólnej ilości odpadów wydobywczymi i mas skalnych wytworzonych przez górnictwo. Zagospodarowane odpady posłużyły głównie do niwelacji terenów (w tym do rekultywacji oraz usuwania szkód górniczych), robót inżynierskich oraz hydrotechnicznych jak również do produkcji materiałów budowlanych. Na powierzchni kopalnie w okresie 9 miesięcy 2020 r. zeszkładowały 4 666,5 tys. ton wytworzonych odpadów, natomiast na dole ulokowały 115,8 tys. ton odpadów. Tymczasowe magazynowanie w tym okresie objęło natomiast 202,6 tys. ton odpadów wydobywczymi.

Kopalnie w okresie 3 kwartałów 2020 r. przyjęły ponadto 158,0 tys. ton odpadów obcych, głównie popiołów lotnych i żużli, wykorzystując je do podsadzki hydraulicznej i profilaktyki przeciwpożarowej na dole.

Tablica 2. Gospodarka odpadami wydobywczymi i masami skalnymi w okresie 3 kwartałów 2020 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn. miary	3 kwartały 2020 r.
1	2	3	4
1	Wydobycie urobku węglowego	tys. ton	59 387,7
2	Wytwarzanie mas skalnych i odpadów wydobywczymi - ogółem (masy skalne, odpady z robót przygotowawczych na dole, odpady z zakładów przeróbki mechanicznej węgla)	tys. ton	20 480,7
3	w tym : odpady z zakładów przeróbki mechanicznej węgla	tys. ton	19 624,2
4	Szkładowanie mas skalnych i odpadów wydobywczymi na powierzchni	tys. ton	4 666,5
5	Gospodarcze wykorzystanie odpadów wydobywczymi i mas skalnych na powierzchni	tys. ton	15 216,5
6	Zagospodarowanie odpadów wydobywczymi na dole	tys. ton	115,8
7	Tymczasowe magazynowanie odpadów wydobywczymi	tys. ton	202,6
8	Zagospodarowanie odpadów obcych na dole	tys. ton	158,0

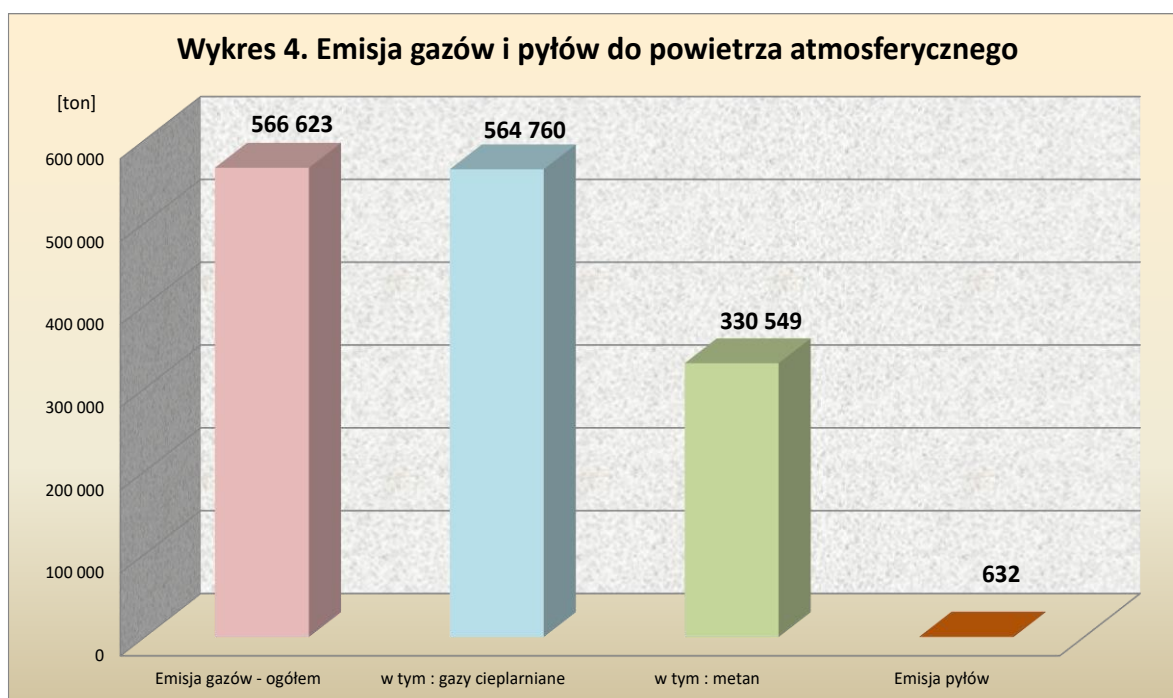
5. Emisja gazów i pyłów do powietrza atmosferycznego

Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowo - pyłowych do powietrza atmosferycznego przez górnictwo węgla kamiennego w okresie 3 kwartałów 2020 r. wyniosła 567 255 ton. Zanieczyszczenia gazowe wyemitowane do atmosfery w ilości 566 623 ton stanowiły 99,9% łącznej wielkości emisji gazowo-pyłowej. Pozostałą emisję stanowiły pyły w ilości 632 ton (0,1%).

Spośród wyemitowanych przez górnictwo do powietrza atmosferycznego gazów blisko 99,7% stanowiły tzw. gazy cieplarniane, których emisja w okresie 9 miesięcy 2020 r. wyniosła 564 760 ton, natomiast pozostałe, nieco powyżej 0,3% wyemitowanych gazów (1 863 ton), stanowiły głównie dwutlenek siarki oraz tlenki azotu. Spośród wyemitowanych gazów cieplarnianych udział metanu wyniósł prawie 59% tj. 330 549 ton. Pozostałą wielkość emisji gazów cieplarnianych (234 211 ton, tj. ponad 41%) stanowił przede wszystkim dwutlenek węgla oraz w nieznacznej ilości tzw. freony (czynniki chłodnicze).

Tablica 3. Emisja gazów i pyłów do powietrza atmosferycznego w okresie 3 kwartałów 2020 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn. miary	3 kwartały 2020 r.
1	2	3	4
1	Emisja gazów - ogółem	ton	566 623
1.1	w tym : gazy cieplarniane	ton	564 760
1.1.1	w tym : metan	ton	330 549
2	Emisja pyłów	ton	632

6. Rekultywacja i zagospodarowanie terenów zdegradowanych oraz nakłady finansowe poniesione na ich realizację.

Górnictwo węgla kamiennego w okresie styczeń - wrzesień 2020 r. realizowało prace rekultywacyjne i zagospodarowanie terenów zdegradowanych działalnością przemysłową na łącznej powierzchni 331,8 ha, z tego na powierzchni 12,5 ha prace zostały zakończone. Nakłady

finansowe poniesione przez górnictwo na realizację wykonywanych prac w okresie 3 kwartałów 2020 r. wyniosły łącznie 19 418,2 tys. zł.

Tablica 4. Rekultywacja i zagospodarowanie terenów zdegradowanych oraz nakłady finansowe poniesione na ich realizację w okresie 3 kwartałów 2020 r.

Lp.	Wyszczególnienie	3 kwartały 2020 r.	
		Wykonanie [ha]	Koszt [tys. zł]
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
1	Powierzchnia terenów zdegradowanych objęta pracami rekultywacyjnymi i zagospodarowaniem	331,8	19 418,2
1.1	w tym : powierzchnia na której prace zakończono	12,5	405,6

7. Opłaty za usługi wodne, opłaty naliczone za korzystanie ze środowiska oraz kary za działalność niezgodną z obowiązującymi przepisami ochrony środowiska.

W związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2018 r. nowych zasad i procedur naliczania oraz uiszczania opłat za usługi wodne przez podmioty korzystające ze środowiska (Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, Dz.U.2017.1556 z 23 sierpnia 2017 r.), pełna wysokość stosownych opłat za usługi wodne dotycząca 3 kwartałów 2020 r. zostanie uwzględniona w kolejnym tytułowym sprawozdaniu, obejmujących swoim zakresem odpowiednio IV kwartał oraz narastająco 2020 r. Niektóre spółki węglowe w okresie sprawozdawczym obejmującym 3 kwartały 2020 r. wciąż jeszcze oczekiwały na przedmiotowe decyzje Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie określających wysokości naliczonych przez ten organ okresowych opłat za korzystanie z usług wodnych.

Sposoby naliczania oraz prezentowania pozostałych opłat za korzystanie ze środowiska (i ewentualnych kar) w odniesieniu do analogicznych Sprawozdań z lat ubiegłych pozostają bez zmian. Wysokości przedmiotowych opłat są prezentowane w niniejszym oraz będą w kolejnym sprawozdaniu w sposób analogiczny jak miało to miejsce w okresach i latach poprzednich. Będą więc one podawane jako szacunkowe, a faktyczna wysokość naliczonych opłat za korzystanie ze środowiska (wraz z opłatami za korzystanie z usług wodnych) przez górnictwo węgla kamiennego, zostanie podana w tytułowym sprawozdaniu obejmującym okres całego 2020 r.

W przypadku zagadnień dotyczących rekultywacji i zagospodarowania terenów zdegradowanych, wysokości nakładów finansowych na realizację wykonywanych prac zostały w niniejszym sprawozdaniu - analogicznie jak w latach poprzednich - podane jako wielkości faktycznie poniesione w okresie 3 kwartałów 2020 r.

Szacunkowa wysokość **opłat** za korzystanie ze środowiska przez górnictwo węgla kamiennego (tzw. „opłat ekologicznych”) za okres 3 kwartałów 2020 r. wyniosła łącznie 55 420,6 tys. zł.

Na ogólną wysokość opłat ekologicznych za okres 9 miesięcy 2020 r. zasadniczy wpływ miały opłaty za ładunek chlorków i siarczanów zawarty w niewykorzystanych wodach dołowych odprowadzanych do wód powierzchniowych, które wyniosły 49 433,8 tys. zł (co stanowiło ponad 89% sumarycznej wysokości szacunkowych opłat ekologicznych).

Z kolei łączna wysokość pozostałych szacunkowych opłat ekologicznych za okres 3 kwartałów 2020 r. z tytułu:

- ◆ poboru wody pitnej i przemysłowej z ujęć powierzchniowych i podziemnych,
- ◆ odprowadzania różnego rodzaju ścieków (z wyłączeniem wód dołowych) do wód powierzchniowych,
- ◆ wprowadzania zanieczyszczeń pyłowo - gazowych do powietrza,
- ◆ spalania paliw w silnikach spalinowych,
- ◆ odprowadzania wód opadowych lub roztopowych pochodzących z powierzchni utwardzonych,
- ◆ za inne niewymienione

wyniosła 5 986,8 tys. zł i stanowiła blisko 11% sumy szacunkowych opłat za korzystanie ze środowiska. Do największych w tym okresie zaliczały się opłaty za:

- odprowadzanie różnego rodzaju ścieków (z wyłączeniem wód dołowych) do wód powierzchniowych - 1 716,7 tys. zł,
- emisję gazów ogółem do powietrza atmosferycznego - 1 204,1 tys. zł.

Pozycja „inne niewymienione” (1 072,9 tys. zł) w poniższej tabelicy 5 obejmuje należność z tytułu wykorzystania gruntów rolnych i leśnych na inne cele w wysokości 657,0 tys. zł oraz koszty prac porządkowych związanych z utrzymaniem obiektów zrehabilitowanych (monitoring, koszenie itp.) w wysokości 415,9 tys. zł.

Jednocześnie zgodnie z Ustawą z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz. U. 183 poz. 865 z dnia 31 lipca 2008 r.) górnictwo węgla kamiennego nie ponosi opłat z tytułu za składowanie odpadów wydobywczych na powierzchni.

Górnictwu w okresie 9 miesięcy 2020 r. nie zostały naliczone żadne **kary** z tytułu działalności niezgodnej z obowiązującymi przepisami ochrony środowiska.

Tablica 5. Opłaty naliczone za korzystanie ze środowiska w okresie 3 kwartałów 2020 r.

Lp.	Wyszczególnienie	3 kwartały 2020 r. [tys. zł]
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
1	Ładunek soli Cl+SO ₄ odprowadzony z niewykorzystanymi zasolonymi wodami dołowymi do odbiorników powierzchniowych	49 433,8
2	Odprowadzanie różnego rodzaju ścieków (z wyłączeniem zasolonych wód dołowych) do odbiorników powierzchniowych	1 716,7
3	Pobór wody pitnej i przemysłowej z ujęć powierzchniowych i podziemnych	1 185,4
4	Emisja gazów - ogółem	1 204,1
4.1	w tym : gazy cieplarniane	493,3
4.2	w tym : metan	91,5
5	Emisja pyłów	370,3
6	Spalanie paliw w silnikach spalinowych	227,0
7	Odprowadzanie wód opadowych lub roztopowych pochodzących z powierzchni utwardzonych	210,4
8	Inne niewymienione - ogółem	1 072,9
9	Razem : opłaty naliczone	55 420,6

Wykres 5. Opłaty naliczone za korzystanie ze środowiska

8. Podsumowanie

W Tabelicy 6 zestawiono - celem porównania - ważniejsze wielkości rzeczowo-finansowe charakteryzujące zmiany oddziaływania górnictwa węgla kamiennego na środowisko w okresie 3 kwartałów 2019 r. i 3 kwartałów 2020 r.

Tablica 6. Porównanie ważniejszych wielkości rzeczowo-finansowych charakteryzujących skutki środowiskowe działalności górnictwa węgla kamiennego w okresie 3 kwartałów 2019 r. oraz 3 kwartałów 2020 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn. miary	Wykonanie			
			3 kwartały 2019 r.		3 kwartały 2020 r.	
			ilość	[tys. zł]	ilość	[tys. zł]
1	2	3	4	5	6	7
1	Wody dołowe zagospodarowane - ogółem	tys. m ³	28 868,8	X	26 224,9	X
2.1	Odprowadzanie ścieków do wód powierzchniowych - ogółem	tys. m ³	142 040,5	49 037,2	142 551,2	51 150,5
2.2	w tym: wody dołowe	tys. m ³	137 074,2	X	138 848,1	X
2.3	ładunek Cl + SO ₄ w wodach dołowych	ton	1 143 520,1	48 168,6	1 175 702,1	49 433,8
3	Wytwarzanie mas skalnych i odpadów wydobywczych - ogółem (masy skalne, odpady z robót przygotowawczych na dole, odpady z zakładów przeróbki mechanicznej węgla)	tys. ton	22 480,0	X	20 480,7	X
3.1	składowanie mas skalnych i odpadów wydobywczych na powierzchni	tys. ton	5 126,6	0,0	4 666,5	0,0
3.2	gospod. wykorzystanie odpadów wydobywczych i mas skalnych na powierzchni	tys. ton	16 963,0	X	15 216,5	X
3.3	zagospodarowanie odpadów wydobywczych na dole	tys. ton	71,1	X	115,8	X
3.4	tymczasowe magazynowanie odpadów wydobywczych	tys. ton	261,7	X	202,6	X
4	Zagospodarowanie odpadów obcych na dole	tys. ton	409,4	X	158,0	X
5	Emisja pyłów	ton	626	361,6	632	370,3
6	Emisja gazów - ogółem	ton	592 119	1 350,6	566 623	1 204,1
6.1	w tym : gazy cieplarniane	ton	590 026	614,7	564 760	493,3
6.1.1	w tym : metan	ton	321 309	89,7	330 549	91,5
7	Inne niewymienione - ogółem (pobór wody, spalanie paliw w silnikach spalinowych, odprowadzanie wód opadowych lub roztopowych, wykorzystanie gruntów rolnych i leśnych oraz inne)		X	2 776,5	X	2 695,7
8	OPLATY RAZEM (2.1 + 3.1 + 5 + 6 + 7)	tys. zł	X	53 525,9	X	55 420,6
9	KARY (ogółem)	tys. zł	X	0,0	X	0,0
10	Powierzchnia terenów zdegradowanych objęta pracami rekultywacyjnymi i zagospodarowaniem	ha	166,2	19 281,2	331,8	19 418,2
10.1	w tym : powierzchnia, na której wyżej wymienione prace zakończono	ha	5,0	937,2	12,5	405,6
11	OGÓŁEM OPLATY I KOSZTY (8 + 10)	tys. zł	X	72 807,1	X	74 838,8

- ◆ W okresie styczeń - wrzesień 2020 r. górnictwo zagospodarowało 26 224,9 tys. m³ wód dołowych, co w porównaniu do analogicznego okresu 2019 r. oznacza obecnie **zmniejszenie** ilości zagospodarowanych wód o nieco ponad 9%.
- ◆ W okresie 3 kwartałów 2020 r. górnictwo odprowadziło do wód powierzchniowych 142 551,2 tys. m³ ścieków, w tym 138 848,1 tys. m³ niewykorzystanych wód dołowych zawierających ładunek 1 175,7 tys. ton soli (w przeliczeniu na jony chlorkowe i siarczanowe), co w porównaniu do okresu 3 kwartałów 2019 r. stanowiło aktualnie **zwiększenie** zrzuconego ładunku soli o niecałe 3%.
- ◆ W kopalniach węgla kamiennego w okresie 9 miesięcy 2020 r. wytworzono łącznie 20 480,7 tys. ton mas skalnych i odpadów wydobywczych, co - w porównaniu do okresu 9 miesięcy 2019 r. - oznaczało obecnie **zmniejszenie** ilości wytworzonych mas i odpadów o blisko 9% i było spowodowane głównie zmniejszeniem wydobycia urobku węglowego wskutek wprowadzenia ograniczeń w związku z pandemią COVID-19.
- ◆ Kopalnie w okresie styczeń - wrzesień 2020 r. wykorzystały gospodarczo na powierzchni 15 216,5 tys. ton odpadów, co - w porównaniu do okresu styczeń - wrzesień 2019 r. stanowiło aktualnie **zmniejszenie** ilości odpadów zagospodarowanych na powierzchni o ponad 10%.
- ◆ Górnictwo w okresie 3 kwartałów 2020 r. umieściło na powierzchniowych obiektach unieszkodliwiania odpadów wydobywczych 202,6 tys. ton mas skalnych i odpadów wydobywczych, co - w porównaniu do okresu 3 kwartałów 2019 r. - stanowiło obecnie **zmniejszenie** o ponad 22% ilości mas skalnych i odpadów wydobywczych umieszczonych przez górnictwo na tychże obiektach.
- ◆ Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do powietrza atmosferycznego przez górnictwo w okresie 9 miesięcy 2020 r. wyniosła 567 255 ton, z czego 566 623 ton stanowiła emisja gazów, w tym 564 760 ton emisja tzw. gazów cieplarnianych. W porównaniu z okresem 9 miesięcy 2019 r. wyemitowana obecnie ilość gazów cieplarnianych uległa **obniżeniu** o ponad 4%, jednakże **zwiększeniu** uległa ilość wyemitowanego metanu o niecałe 3%.
- ◆ Wysokość opłat za korzystanie ze środowiska (tzw. „opłat ekologicznych”) za okres 3 kwartałów 2020 r. wyniosła łącznie 55 420,6 tys. zł, co w porównaniu z wysokością naliczonych opłat za okres 3 kwartałów 2019 r., stanowiło obecnie ich **zwiększenie** o ponad 3%. Spowodowane to było zwiększeniem ilości soli (o ok. 3%) zrzuconej przez górnictwo wraz z wodami dołowymi do środowiska.

- ◆ Górnictwu w okresie 3 kwartałów 2020 r. nie naliczono żadnych **kar** z tytułu działalności niezgodnej z obowiązującymi przepisami ochrony środowiska (analogicznie jak w okresie 3 kwartałów 2019 r.).
- ◆ Spółki węglowe realizowały w okresie styczeń - wrzesień 2020 r. prace rekultywacyjne i zagospodarowanie na powierzchni obejmującej 331,8 ha terenów zdegradowanych działalnością przemysłową, w tym na 12,5 ha prace zostały zakończone. Należy podkreślić, że obecnie zakończono rekultywację i zagospodarowanie na powierzchni przeszło dwukrotnie większej niż w okresie 9 miesięcy 2019 r.